

Projektnamn Barnfrid Stockholm	Diarienummer 704-09-25963
Kommun Socialförvaltningen, Stockholms stad	Kontaktperson Ann Gardeström Marianne Gabrielsson
Rapportperiod 26 januari – 28 juni 2011	Telefon 08 – 508 25411
Datum för rapporten 29 juni – 15 november 2011	e-postadress ann.gardestrom@stockholm.se marianne.gabrielsson@stockholm.se

Barnfrid Stockholm – Årsrapport år 2

Sammanfattning

Barnfrid Stockholm har pågått sedan januari 2010 och arbetet fortgår enligt projektplan (se bilaga). Projektet har som övergripande avsikt att stärka stadens arbete med våldsutsatta barn och deras familjer. Barnfrid syftar till att inventera, finna och utarbeta en strategi för att implementera verksamma insatser i socialtjänstens arbete med familjer där våld är riktat mot barnen och där barnen bor kvar hemma. Barnfrid har under år två anordnat seminarier om våldsutsatta barn och verksamma arbetssätt inom detta område. Barnfrid har besökt stadens utredningsenheter och ställt frågor om arbetet med barn som lever med våld. Utredande socialsekreterare underströk behovet av att stärka arbetet med målgruppen. De betonade särskilt att de behövde utveckla arbetet med barnavårdsutredningarna som inleds när det finns uppgifter om att barn lever med våld. Det tydliga behovet av förstärkning av arbetet med barnavårdsutredningar ledde till att Barnfrid sökte medel för ett tredje projektår från Länsstyrelsen för att stärka stödet för våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnar våld. Medel beviljades och under det tredje året kommer Barnfrid att erbjuda utredande socialsekreterare barn 0-12 år vid stadens stadsdelsförvaltningar, utbildning och metodstöd i utredningsmodellen Signs-of-Safety. Det innebär att socialsekreterarna ges kompetensutveckling i syfte att utveckla bedömningar och planering avseende risk och säkerhet under barnavårdsutredningen, med målsättningen att barn ska vara trygga när det finns uppgifter om att barn lever med våld. Under det tredje projektåret kommer Barnfrids projektplan att uppdateras för att omfatta utbildning och implementering av utredningsmodellen Signs-of-Safety.

Inledning

Barnfrid Stockholm tar avstamp i erfarenheter gjorda inom det länsstyrelsestödda projektet Centrum för Gruppstöd 2006-2009. Där uppmärksammades att staden saknade

tillräckliga verktyg för att hjälpa barn som är utsatta för fysiskt och psykiskt våld i den egna familjen. Arbetet med våldsutsatta barn i staden visade sig främst vara inriktat på barn som bevittnat våld. Erfarenheter visade att misshandeln av barnen inte var av det slaget att en placering var aktuellt utan barnen förblev i hemmet och då inte sällan tillsammans med förövaren. Det blev tydligt att socialtjänsten i staden behövde utveckla sitt arbete med familjerna. En projektansökan sammanställdes och medel från Länsstyrelsens tidiga insatser för år ett och två beviljades 2009 och 2010. Därefter avvecklades Länsstyrelsens medel för tidiga insatser. Medel för ett tredje år beviljades i viss utsträckning från Länsstyrelsens medel för att stärka stödet till våldsutsatta kvinnor och barn som har bevittnat våld i juni 2011. Eftersom mindre medel än ansökt beviljades fick planeringen av aktiviteter arbetas om. I oktober lyste Folkhälsoinstitutet ut medel riktade till de som beviljats medel från Länsstyrelsens tidiga insatser 2009 eller 2010. Barnfrid har ansökt om medel för att utvidga satsningen på Signs-of-Safety till att omfatta utredningsenheterna för ungdom och samverkan med stadens barnahus med avseende på att förstärka barnets skydd.

Mål och målpuppfyllelse

Projekt Barnfrid Stockholm startade 1 januari 2010. Barnfrid har som övergripande avsikt att stärka stadens arbete med våldsutsatta barn och deras familjer. Primärt fokus är familjer med barn i åldern 0-12 år. Barnfrid syftade under år ett och två till att inventera, finna och utarbeta en strategi för att implementera verksamma insatser i socialtjänstens arbete med familjer där våld är riktad mot barnen och där barnen bor kvar hemma. Barnfrids mål har under år ett och två varit att:

- Inventera omfattningen av våld direkt riktat mot barn i Stockholms stad
- Inventera möjliga insatser för våldsutsatta barn.
- Inleda samarbete med aktörer inom frivilligsektorn inom området.
- Utarbeta en strategi för implementering av verksamma insatser.
- Arbeta för implementering.
- Erfarenheter och strukturer från projektet Centrum för Gruppstöd tas tillvara.

Barnfrids mål uppfylldes under år två på följande sätt:

Inventera omfattningen av våld direkt riktat mot barn i Stockholms stad

I juni 2010 presenterade regeringen genom Socialdepartementet sin Strategi för barnets rättigheter i Sverige¹. Allmänna Barnhuset gavs i uppgift att kartlägga omfattningen av och erfarenheter av våld hos barn och föräldrar. Barnfrid har etablerat kontakt med Allmänna Barnhuset i avsikt att ta del av kartläggningen som beräknas vara klar inom kort.

¹ <http://www.sweden.gov.se/sb/d/13214/a/148821>

Barnfrid har besökt stadens 14 utredningsenheter och ställt frågor om arbetet med barn som lever med våld. Socialsekreterarna förmedlar en bild av att merparten av anmälningarna handlar om våld i familjer.

Inventering av möjliga insatser för våldsutsatta barn

Att som barn vara utsatt för våld kan se mycket olika ut. Barn bevittnar våld mellan vuxna (ofta en mans våld mot mamma) och får i mer än hälften av dessa familjer också själva utstå våld. Barn blir slagna av föräldrar, andra vuxna i hemmet och av sina syskon. Barn får utstå nedbrytande behandling eller avsiktligt känslomässigt lidande. I ökad utsträckning pratar man om barn som lever med våld, som ett samlingsbegrepp för barn som bevittnar och är utsatta för våld, fysiskt och psykiskt.

Under år ett har inventeringen efter insatser för att bättre kunna hjälpa våldsutsatta barn genomförts (se årsrapport för år ett). För att stärka socialtjänstens arbete med våldsutsatta barn finns möjligheter till förbättringar över ett brett fält. Från preventiva insatser som syftar till minskad förekomst av våld och ökad anmälningsbenägenhet, till rutiner att upptäcka och prata om våld, krisbemötande, risk- och skyddsbedömning, säkerhetsplanering, utredning, motiverande insatser och riktad behandlingsinsats. Avslutande steg är att följa upp insatsen för att säkerställa att våldet har upphört och att alternativen till våld har visat sig vara verksamma.

Delar av inventeringen har presenterats vid välbesökta seminarier anordnade av Barnfrid. Seminarierna syftade till att lyfta fältet barn som lever med våld och riktade till barn- och ungdomsenheterna i staden. Seminarierna har hållits av såväl praktiker som forskare och belyst området barn som lever med våld och gett exempel på verksamma arbetssätt. Maria Eriksson, forskare i barn- och ungdomsvetenskap har berättat om stöd till barn som upplevt våld mot mamma (Broberg et al 2010) och Pernilla Leviner, forskare i socialrätt har föreläst om juridiken och rättsliga frågor kopplat till barns rättigheter. BUP Grindens seminarium tog upp barnpsykiatriska perspektiv på barn, våld och trauma. Medarbetare från Rinkeby-Kistas resursenhet berättade om deras arbete med att såväl barn, mammor och pappor ska få stödinsatser när det förekommer våld. Under hösten har Åsa Källström Cater hållit ett seminarium utifrån sin forskning på temat *Stöd till barn som upplevt våld mot mamma – vad vet vi om vad som behövs och vad som hjälper?*

När projektet besökte stadens 14 utredningsenheter och ställde frågor om arbetet med barn som lever med våld bekräftade socialsekreterarna bilden av att arbetet behövde stärkas med målgruppen och att det saknades en riktad insats i staden. De betonade att de behövde utveckla risk- och skyddsbedömningen i barnavårdsutredningarna som inleds när det finns uppgifter om att barn lever med våld. För detta efterfrågades mer strukturerade arbetssätt till stöd i utredningen, ett löst formaliserat "såhär-gör-vi-alltid" för att säkerställa att barnet är skyddat från fortsatt våldsutsatthet. Det efterfrågades samtalsmetodik om våld, med barn och föräldrar. De framhöll att det fanns särskilda svårigheter med att motivera föräldrarna att ta emot hjälp i familjer där det finns uppgifter om barnmisshandel. Våldet förnekades och bagatelliserades och det bedömdes främst finnas tre orsaker till detta. Det är skam- och skuldbelagt att utsätta barn för våld, föräldrar är rädda att bli av med vårdnaden om barnen samt att den svenska lagstiftningen

mot barnaga gör att det finns risk för påföljder. Arbetet som skedde inom ramen för barnavårdsutredningen blir därför extra viktigt. Dels för att säkerställa att våldet upphörde men även för att motivera föräldrarna till fortsatta frivilliga insatser.

Barn är trygga under utredning – Signs-of-Safety

Resultatet av inventering av möjliga insatser och arbetssätt samt de utredande socialsekreterarnas förmedlade behov av utveckling av arbetet, har diskuterats och analyserats i styrgrupp respektive referensgrupp. Styrgruppen gav projektledaren i uppdrag att lägga fram ett förslag på utbildningssatsning som svarar mot de behov av förstärkning inom ramen för barnavårdsutredningen som utredande socialsekreterare förmedlat. Avsikten med satsningen var ett förändrat och förstärkt arbetssätt som leder fram till målet - *Barn är trygga under utredningen*. I rapporten 'Stöd till barn som bevittnar våld mot mamma' (Broberg 2010) betonades brister i socialtjänstens arbete med att säkerställa barnets skydd. Det motiverade ytterligare att lägga särskilt fokus vid arbetet under barnavårdsutredningen - för att säkerställa barnets skydd och höja deras trygghet.

Projektledaren presenterade utredningsmodellen Signs-of-Safety för styrgruppen. Beslut fattades att Barnfrid skulle erbjuda utbildning och metodhandledning i modellen till stadens utredningsenheter barn 0-12 år. En intresseförfrågan skickades ut till stadens 14 utredningsenheter och samtliga tackade ja till att låta hela arbetsgruppen genomgå utbildning med metodstöd i utredningsmodellen. Planering av utbildningssatsningen pågår under hösten 2011.

Fortsatta satsningar

Barnfrid tar avstamp i en kännedom om att staden saknar riktad insats för barn och familjer som lever med våld. Utredande socialsekreterare understryker behovet av en insats särskilt avpassad för barn och familjer där det finns uppgifter om våld mot barn. Då utredningsarbetet förstärks med Signs-of-Safety förväntas behovet av en riktad insats att öka ytterligare eftersom Signs-of-Safety tar fasta på att stärka arbetsalliansen mellan socialsekreterare och familj i syfte att öka andelen familjer som tar emot hjälp. Barnfrid följer introduktionen och utvärderingen av KiBB - kognitiv integrerad behandling vid barnmisshandel - som prövas inom ramen för fyra barnhus sedan 2007². En första utvärdering kommer att presenteras i november 2011. Barnfrid bevakar detta.

Flera utvecklingsarbeten drivs i staden för att utveckla eller introducera en riktad insats för familjer där det förekommer våld mot barn. Bland annat har projektmedel beviljats från Länsstyrelsen för att stärka stödet för våldsutsatta kvinnors och barn som bevittnar våld till två stadsdelsförvaltningar i samverkan med PLUS, en enhet inom Socialförvaltningen.

I Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning pågår ett projekt som syftar till att stärka säkerhetsarbetet i utredningen med stöd av Signs-of-Safety och att öka överlämnandet av ärenden till öppenvården. Projektet samarbetar med Barnfrid och ger värdefulla erfarenheter till Barnfrids fortsatta arbete under år tre.

²Se vidare årsrapporten för år ett och <http://www.allmannabarnhuset.se/index.cfm?id=307&l=2>

Inleda samarbete med aktörer inom frivilligsektorn inom området

Samarbete pågår som rapporterats i tidigare rapport. I Barnfrids referensgrupp finns representanter från Bris och Rädda Barnen.

4-5. Strategi för implementering

Barnfrid höll två seminarier tillsammans med Unga Klara under januari och februari 2011. Teatergruppen hade nyligen påbörjat ett treårigt projekt kring uppfostran och barns utsatthet och ett samarbete med Barnfrid Stockholm etablerades. Seminarierna inleddes med en föreläsning om barnmisshandel av sjukskötare Björn Tingberg och Anna-Karin Magnusson från MIO Barnskyddsteam vid Astrid Lindgrens barnsjukhus. En kortare scen spelades upp och publiken bjöds sedan in till diskussion i mindre grupper. Arbetssättet att bjuda in professionella är väl etablerat för teatergruppen och det ger förutsättningar för oväntade och ovärderliga infallsvinklar. Avsikten med samarbetet var att synliggöra problemområdet och väcka diskussion. Seminarierna var fulltecknade med 60 personer vid varje tillfälle. Det var socialsekreterare, öppenvårdspersonal, familjerättssekreterare, referensgrupp och samarbetspartners inom projektet bl.a representanter från BO, Brå och Allmänna Barnhuset som deltog.

I Barnfrids referensgrupp finns förutom frivilligorganisationer, representanter från stadsdelsförvaltningarnas barnenheter och i styrgruppen från stadsdelsförvaltningarnas avdelningschefer. Barnfrid har besökt stadens utredningsenheter och informerat om projektet vid stadens nätverksgrupp för enhetscheferna. Barnfrid har anordnat seminarier under våren 2011 som belyst området barn som lever med våld och inlett varje seminarium med att berätta om projektet. Detta sammantaget innebär att Barnfrid är väl förankrat vid stadsdelsförvaltningarna och att det finns en förberedelse inför att delta i projektets satsning.

Under hösten bjuder Barnfrid in utredande socialsekreterare och socialtjänst som samarbetar med utredningsenheter till en eftermiddag då Signs-of-Safety presenteras och medarbetare i staden delar med sig av sina erfarenheter av att arbeta med utredningsmodellen. Barnfrid och bakgrunden till satsningen på Signs-of-Safety presenteras och medarbetare i staden delar med sig av erfarenheter av att arbeta med modellen. Ett första tillfälle gavs i augusti och på grund av ett stort intresse kommer eftermiddagen att repriseras i november 2011.

Planering av utbildningssatsningen på Signs-of-Safety pågår med svensk utbildningsledare, Tomas Embreus. I samarbete med Barnfrid har Embreus utarbetat en utbildnings- och implementeringsplan. Den innefattar grund- och fortsättningsutbildningen om 2+2 heldagar och metodhandledning vid fyra återkommande heldagar. Utbildningspaketet planeras att ges i fem omgångar för att möjliggöra utbildningsgrupper om 35-40 personer. Detta för att mindre grupper ger möjligheter till grupparbeten där arbetssätten prövas, vilket ger bättre förutsättningar för att kunskaperna ska kunna omsättas i det praktiska arbetet.

Under hösten var temadagar med verksamhetsutvecklande syfte inplanerade. Avsikten var att stadsdelsförvaltningar i samarbete med samverkanspartner skulle utarbeta strategier och handlingsplaner för hur arbetet med våldsutsatta barn skulle kunna utvecklas. Det starka intresset för en satsning på Signs-of-Safety i kombination med att Länsstyrelsen beviljade 400.000 kronor av de 1.338.000 kronor som ansökts, ledde till att temadagarna ställdes in. Barnfrids satsning på Signs-of-Safety prioriterades och utbildningen påbörjades tidigare för fem av stadens 14 utredningsenheter.

Erfarenheter och strukturer från projektet Centrum för Gruppstöd tas tillvara

Erfarenheter och strukturer har tagits tillvara i projekt Barnfrid, se tidigare rapport.

Budget

Kostnader överensstämmer med budget.

Övrig information

Socialförvaltningen i Stockholms stad har under året genomgått en omorganisation. Projekt Barnfrid har administrativt flyttats från Strategiska enheten till Utvecklingsenheten. Det innebär att ansvarig chef för Barnfrid är enhetschef Anna Mattsson.

För att genomföra utvecklingsarbetet med att stärka barnavårdsutredningen med avseende på barnets skydd, har en ny projektplan skrivits, version 2.0 (se bilaga). Målen för Barnfrids tredje projektår är:

Barnfrid arbetar under det tredje projektåret med:

Att stadens utredande socialsekreterare barn 0-12 år samt mottagningsgrupper vid de 14 stadsdelsförvaltningarna har erbjudits eller genomgått utbildning och metodstöd i utredningsmodellen Signs-of-Safety.

Att en plan för fortsatt implementering av Signs-of-Safety vid stadens utredningsenheter 0-12 år samt mottagningsgrupper har godkänts och påbörjats.

Att stadens socialtjänst inom fältet barn och familj såsom öppenvårdsverksamhet, familjevård, familjerätt, utredande ungdomsenheter och team mot våld i nära relation har erbjudits grundläggande orientering i utredningsmodellen Signs-of-Safety.

Underskrift ansvarig

.....
Enhetschef för Utvecklingsenheten Anna Mattsson, tel. 08-508 25602, e-post:
anna.elisabet.mattsson@stockholm.se

Anna Mattsson

Arbetschef

Utredningschef

08-508 25602

Litteratur

Annerbäck, Eva-Maria, Wingren, Gun, Svedin, Carl-Göran och Gustavsson, Per (2010) Prevalence and characteristics of child physical abuse in Sweden – findings from a population-based youth survey, *Acta Paediatrica* (99), 8, 1229-1236.

Broberg, Anders, Almqvist, Linnéa, Axberg, Ulf, Almqvist, Kjerstin, Cater Källström, Åsa och Eriksson, Maria (2011) *Stöd till barn som upplevt våld mot mamma –resultat från en nationell utvärdering* Göteborgs Universitet

Våld mot barn 2006-2007. (2007) Stiftelsen Allmänna Barnhuset och Karlstads universitet. Skriftserie 2007:4

Redovisning av Projektbudget för tidiga insatser riktade till barn m fl

Huvudman Socialförvaltningen
Projekt Barnfrid 402
Ansvarig kontaktperson Anna Mattsson
Budget avser tiden 1 januari – 15 november 2011
Projekt, start- och slutdatum Barnfrid 1 januari 2010 – 31 december 2012

Kostnader (kronor)

Personalkostnader inkl sociala avgifter 1.550.000 skr Ska specificeras 970 tkr + 580 tkr (lön + soc.avg uppdeln. på flera tjänster samt projektledare)
Kostnader för eventuell utvärdering, Intern eller extern
Administration 82 tkr (schablon intern service) Ska specificeras t ex tryckkostnader, material m m Lokaler, mobil, dator
Planerade aktiviteter 291.780 kr Ska specificeras 70.450 kr seminarier, 36.930 kr konferenser, 184.400 utbildning.
Andra kostnader Ska specificeras
Totalsumma projektkostnader 1.923.780 kronor

Finansiering (kronor)

Egen insats 1.052.000 tkr
Erhållit annat ekonomiskt stöd NEJ Myndigheter, stiftelser, organisationer
Andra intäkter NEJ

Förbrukat projektbidrag från Länsstyrelsen i Stockholms Län (kronor) 871.780 kronor

Beviljade LS medel år två 655.000 kr
Överförda LS medel från år ett 286.750 kr
 $655.000 + 286.750 = 941.750 - 871.780 = 69.970$ kr överförs till år tre

Underskrift ansvarig (namn, telefon och e-post)

Anna Mattsson
Anna Mattsson

508 25031

Beviljat projektbidrag, Länsstyrelsen år 1

500.000 kr projektbidrag

213.250 kr förbrukade projektbidrag

286.750 kr återstår och överförs till år 2

Beviljat projektbidrag, Länsstyrelsen år två

655.000 kr projektbidrag

286.750 kr överförda till år 2

= 941.750 – 871.850 förbrukade projektbidrag (se ovan) = 69.900 kr överförs till år tre

Beviljat projektbidrag, Länsstyrelsen år tre

400.000 projektbidrag, kvinnofrid

År 1

Resor, seminarium mm

5 000 kr litteratur, seminarieavgifter

5.000 kr AR

4 500 resor MG

7 000 resan Malmö = 21.500 kr

Löner

30.000 kr löner alla andra inblandade, ref + resa

30.000 Styrgrupp + Tina o Ann, nätverk + andra möten, öppenvård, BoU, kvinnonätverk, sd

10 st x 15 = 60 000 kr i sd

215 000 kr min lön aug-dec = 335.000 kr

År 2

Seminier jan+feb

60 pers + 50 = 110x2.5 timme = 275 timmar

Dvs ca 90.000 kr i löner för seminarierna.

Seminarie serie

Lokaler

Lokal Alla Kvinnors Hus – 9.000 kr/tillfälle x 3 = 27.000 kr

Westmanska 19.000 kr

Lokal 15.000 = 61.000 kr x 2 (hösten) = 122.000 kr

Arvode föreläsare

Björn – Anna Karin = 4.000 kr

10 x 5.000 = 50.000 kr = 54.000 kr

Personal

90.000 x 10 = 900.000 kronor för seminarierien

Styrgrupp + refgrupp = 60.000 kr

Min lön = 360.000+130.000 = 490.000 kr

Workshops

Lokal mm 5 x 40.000 = 200.000 kr

Personal 5 x 90.000 = 450.000 kr

Utvärdering extern

70.000 kr

Summa: 1.476.000

